

Leden de artsen nu aan tunnelvisie of juist de professor?

De Limburger 11-5-2024

De baron von Münchhausen stond bekend als een reislustige schavuit. Maar hij fungeert ook als naamgever van een gruwelijke vorm van kindermishandeling: Münchhausen-by-proxy. Het gaat om moeders die hunkeren naar aandacht. Wie een ziek kind heeft, krijgt die gegarandeerd. Daarom maken deze moeders hun gezond kind – de proxy – willens en wetens ziek. Dat doen ze door bijvoorbeeld foute medicatie te geven. Ze slepen vervolgens hun kind van de ene naar de andere arts en hangen bij elk consult een breedsprakig verhaal op. Dat maakt het voor dokters moeilijk om te ontdekken wat er echt aan de hand is. Zodra dokters wel een vermoeden krijgen, doemt er een duivels dilemma op: de zaak op haar beloop laten met het risico dat het kind overlijdt aan complicaties? Of het kind uit huis laten plaatsen en dan later misschien tot de conclusie komen dat de moeder te goeder trouw was? Een aangrijpende beschrijving van dit dilemma is te vinden in het boek van Nina Blom, *Je Bent een Verschrikkelijke Kind*, uit 2018. Blom werd als kind veertien jaar lang door haar moeder ziek gemaakt. Totdat een dappere kinderarts kordaat ingreep en daarmee haar leven redde. Dat ingrijpen komt artsen doorgaans wel op tuchtklachten en bedreigingen te staan. De moeders die het betreft weten bovendien soms de pers voor hun karretje te spannen.

Zo ook in de zaak van Sarah V. Het televisieprogramma *Zembla* besteedde in 2017 een uitzending aan deze moeder. Daarin werd ze geportretteerd als het onschuldig slachtoffer van overijverige artsen die overal maar Münchhausen-by-proxy menen te zien. Ook bij haar zoontje die geen normale groei vertoonde, voedsel niet verdroeg, een sonde kreeg en vervolgens een raadselachtige bloedvergiftiging bleek te hebben. De artsen wilden ingrijpen, maar Sarah V. hield haar onschuld staande. In de uitzending van *Zembla* werd de moeder bijgevallen door mijn vakgenoot professor Peter van Koppen. Hij meende stellig te weten dat domme artsen in dit geval aan tunnelvisie hadden geleden. Die arme Sarah toch. Ze ging vrijuit.

Jaren later bleek een tweede baby van Sarah V. de levensbedreigende kenmerken van een chronische vergiftiging te vertonen. Bij huiszoeking werden flesjes met vergiftigde moedermelk in beslag genomen. Sarah V. werd onlangs veroordeeld wegens poging tot moord op haar baby. De makers van *Zembla* nadien over hun miskleun: misschien waren we naïef over Sarah V; kwam ook omdat professor van Koppen het voor haar opnam. Van Koppen werd eveneens gevraagd naar hoe hij terugkeek op de zaak. Kijk, zei hij, ik heb toch gelijk want Münchhausen-by-proxy bestaat helemaal niet... Eh, hoezo bestaat niet? En Nina Blom dan? Als je zo'n reactie leest, begin je je toch af te vragen wie hier nu eigenlijk last heeft van tunnelvisie.